

DR. S. NAGY LÁSZLÓ

A erdő nemzetgazdasági igényű kezelése

A mai társadalmi és gazdasági válságtünetekkel terhes időszakban egyre gyakrabban tekintünk a természetes folyamatok kínálta lehetőségekre, a megújuló természeti erőforrások hasznosítására. A társadalom döntő többsége érzékeny a természet és az erdő állapotát érintő kritikus helyzetek áthidalásának alakulására, következésképpen érdekelt azok megoldásában, ki-méletének megszervezésében. Az erdő a természetnek egyik legfontosabb életközösségi rendszere, amely mint *megújuló természeti erőforrás* az anyagi jellegű értékein túl igen sok *társadalmi szolgáltatás* forrása, amiért joggal sorolható a **közhasznú** javak értékrendjébe. Birtoklását, használatát, illetve kezelését a sokoldalú funkciók összehangolását szolgáló érdekelt-ségi formában, illetve szabályozási eszközökkel lehet és kell biztosítani a napjainkban eluralkodott haszonelvűséggel, ki-használással szemben.

Az erdőgazdálkodás stratégiájának újragondolásánál **tekintettel kell lenni két meghatározó sajátosságára** és az abból származtatható lehetőségek hasznosítására:

1. **Egyrészt a természetszerű erdők** olyan sajátosságaira, amelyek jellemzők. Mindenekelőtt azáltal, hogy földrajzilag **honos**, többségében *lassan növő*, lombos **fajok elegyéből** (keverékből) **állnak**, továbbá – a termőföld mellett – számottevő a (hazai) megújítható természeti erőforrásaink között. Az igen értékes faanyagán túl, sokoldalú közjóléti, társadalmi szolgáltatás forrása. A *tájegységben hozzájárulnak a termelő és fogyasztó rendszerek működőképességének javításához*, a „használatlan” anyagok lebontásához, a természetbe történő visszajuttatásához a visszaszerző (rekuperációs) struktúrák, funkciók működéséhez, az élettelen és élő rendszerek körfolyamatának, vagyis a dinamikus ökológiai egyensúly kívánatos alakulásához. A **természetszerűen minősülő erdők** esetében tehát azon funkciók feltételeit kell érvényre juttatni, amelyek a tartamosságot, a közérdeket és a nemzeti közvagyon (**kincstár**) gyarapodását szolgálják, tehát *kezelésében az államnak* kell felvállalni a meghatározó szerepet.

2. **Másrészt** az olyan sajátosságú „erdő”-re, amelyek többségében *gyorsan növő* fajtákból álló faterületpéldék vagy még jellemzőbben „**fás ültetvények**”, illetve „**energiaerdők**” nevezhetők, akkor is, ha a klasszikusan vett ültetvények fogalma szerinti jellemzőkkel részben rendszerezhetők. Ugyanakkor az előzőekhez viszonyítottan mérsékeltbb közhasznú és társadalmi szolgáltatásra alkalmasak. A fa-nyersanyag termelőképes-gűk gyorsabb és nagyobb tömegű, amelyek viszont a **piacgazdaság szempontjából meghatározóbbak**. Az ilyen jellemzőjű erdőket az Erdőtörvény is nevesíti, de nem kellően differenciáltan. A célirányosság szempontjából fontos lenne jobban megkülönböztetni, különösen a támogatások érdekeltsgmoti-váló feltételeinek kialakításánál, illetve a szabályozók szigorá-nak érvényesítésénél. Ugyanis a fás ültetvényeknél a közhasz-nú, illetve a „bioindikátor” szerep mellett a piacgazdaság szo-cialis felelősségű körülményei szabadabban kellene érvénye-süljenek – az önerős telepítésekénél is. Megkülönböztetésüket alátámasztja még az, hogy az alternatív terület hasznosításánál, a vidékfejlesztésnél a fásítás különféle módjait az előzőektől eltérő „liberálisabb” szabályozással kellene alkalmazni, külö-nösen a küszöb alatti, illetve még az erdő művelési ágban nem nevesített mezőgazdasági területek értéktermelő jellegének foko-zására. Tehát az így kezelendő erdőknél hangsúlyosabb sze-repet kaphatnának a **privát** szektor, a tájegységi (GNP), po-tenciál/hozam-fokozás, illetve az export „diktálta” körülmé-nyek. Az állam oly mértékig lehetne „közreműködő”, amilyen arányban érvényt kíván szerezni más, közhasznú, illetve a te-

rületfejlesztési vagy vidékfejlesztési funkcióknak, igényeknek stb.

Az erdők szakkezelési és gazdasági szabályozói tehát a fent elkülönített jellemzők függvényében válhatnak hangsúlyo-sabbá. Ajánlatos változat, hogy pl.:

– Az 1. pontnál körvonalazott erdők *teljes támogatásban részesülhetnének*, az ökoszisztéma fenntartása, védelme, továb-bá az erdő természetes felújítása és lassú növekedése – hosszú távú jellege – miatt, egyúttal rögzíthető lenne az, hogy (ilyen) erdőt – a földhöz hasonlóan – külföldi állampolgár semmilyen jögon ne birtokolhasson.

– A 2. pontnál értelmezett „erdőket” *fás ültetvényeket* libe-rálisabban lehetne preferálni a magánosítással összefüggő ha-szonelvű piacgazdálkodás szabályozóival. Az ilyen „erdők” esetében legfeljebb *területhasznosítási EU-s támogatásban le-hetne részesíteni, viszont a hosszú lejáratú hitel stb. kedvezőbb feltételekkel lenne igényelhető*. Állami támogatás viszont csak abban az esetben kerülhetne felhasználásra, ha természetszerű erdőalap, „zöld” struktúrák vagy közhasznú többletfunkciók stb. létesülnek.

A fejlődési pályát szolgáló erdőkezelés, illetve gazdálkodás stratégiai céljai a következőkben összegezhetők.

1. **Kiemelt gondot kell fordítani a természetszerű erdők** kezelésére, mert azok **képesek biztosítani** mind az őshonos fajok, az **ökoszisztémák**, a génkészletek, a biológiai sokszí-nűség **megőrzését**, a jövőbeni ökoszisztémák társulási szintjé-nek életfeltételeit, az ember és az **életközösségek viszonyulási tereit**, mind a tájegységi közösségek immunrendszerének erő-sítését a globalizáció káros hatásaival szemben.

2. **Az erdőgazdálkodás szabályozásának és irányításának feltételei biztosítsák** a hosszú vágáskorú erdők **minőségi fej-lesztését**, az állomány szerkezetének javítását és a **kiszámít-hatóságot**.

3. Az erdők tartamosságának érvényesüléséhez **értékelhe-tővé kell tenni** a fogyasztást szolgáló fanyersanyag termelési értéke mellett az erdők természetkörforgásban betöltött **lebontó** (és visszaszerző) **sajátosságát**, a **közjóléti szolgáltatásait**, környezete stabilizáló képességét stb. mint az immateriális ér-tékrendjét.

4. Az erdők kezelésénél a fatermelést szolgáló feltételeken túl **biztosítani kell a közcélú társadalmi szolgáltatások járú-lékainak** – infrastruktúra, feltáró út, erdei vasút, „parkerdő” – állami **fedezetét**, de legalább arányos költségátvállalását.

5. **Alapkövetelmény az erdészeti ágazat** – a most igen sok érdekcsoport szerinti megosztottság helyett – **egységes irányí-tása**, azért is, mert nemzeti érdekű erdészeti politika és felté-telei másként nem alakulhatnak ki és a változatos, közhasznú funkciója sem érvényesülhet.

6. A minőséget serkentő célokkal azonos súlyúnak kell te-kinteni az ország **erdősültségének emelését** (a jelenlegi 18%-ról **25-25%-ra**) a célállapot feltételeit szolgáló érdekeltsgvi vi-szonyok kialakulásának elősegítésével, nemesített fajokkal (szükség-, illetve lehetőségarányosan), társulásra alkalmas üzemméretben.

7. A **térségfejlesztés, a vidékfejlesztés** és a kedvezőtlen adottságú alternatív **földhasznosításnál elsőbbséget indokolt adni** – arányos támogatással – az „energiaerdők”, illetve a **fás ültetvények létesítésének** olyan feltételekkel, hogy a munka-erő-foglalkoztatás lehetőségei is találjanak.

8. A **magánerdő-tulajdonosok kezelési feltételeinek sza-bályozását** több szempont szerint **kell kialakítani**. Egyrészt **biztosítani kell a szakszerűséget** és az optimális üzemméretek

kialakulását. Másrészt tudatosítani kell, hogy egységes szervezéssel és megfelelő kezeléssel az ültetvény igen kedvező hozamtermelő képességű. A közhasznúság esetén a **támogatások hatékonysága** fokozható az elsődlegesen eszközigenyes technológiák bizonyos részeinek átvállalásával. Ehhez kell kidolgozni a gazdasági környezetbe illeszthető helyi integrátor „szerepének” lehetőségeit, illetve a felelősségarányos szerveződés feltételeit.

9. Az erdők kezelése üzemtervköteles. Az erdőgazdálkodás jövedelmezősége az alkalmazott technológiák, a megfelelő szakértelem mellett függ egy meghatározott üzemmérettől, ezért **alapkövetelmény a társultgazdálkodási – erdőkezelői – egység alapelveinek közérdekű lefektetése** (szövetkezés, közbirtokosság stb.). Az „energiaerdők”, faültetvények létesítését viszont „tájhasználati rendtartásban”, vagy más szabályozott módon is lehetővé kell tenni.

10. Az erdőállomány minőségi és mennyiségi viszonyainak szabályozottságával összefügg a **tudatos fanyersanyag-gazdálkodás, amely stratégiai jelentőségű** – különösen a keménylombos faanyagoknál. A cél elérése érdekében szükség van egyrészt a megfelelő technikai szintű fafeldolgozó-ipari feltételekre, másrészt a fahasznosítás, a fafeldolgozás fejlettebb szintjét szolgáló érdekeltégi rendszer kidolgozására, továbbá olyan **termékinnovációra** és a piaci viszonyok befolyásolására, szabályozottságára, amely az eddigieknél szélesebb körű és megalapozottabb marketingtevékenységet kíván.

11. Minthogy az erdő nagyobb arányban testesíti meg a közhasznú javakat, **az állam szerepvállalását** arányosan **kell érvényre juttatni**. Eszköze lehet az, hogy az erdőfenntartási járulékok helyzetét újra kell értelmezni, illetve visszaáramoltatását egységes minősítési elvek alapján működtetni, hogy a hatékonyság érvényesülhessen.

12. Az **Állami Erdészeti Felügyelettel** – és nem Szolgálatlaltal – lehet az üzemtervezetést végezteni és kell jóváhagyatni, továbbá a kötelezettségeket felügyelni, a támogatásokat, ráfordításokat **ellenőriztetni**, végül a szabálytalanságokat kellő szigorral **szankcionálni**.

Fontos elem tehát, hogy a gazdálkodás alapját erdészeti üzemtervek, illetve „tájhasználati rendtartás” szabályai képezik. Ez lehet a feltétele a támogatások odaítélésének, illetve a költségviselés arányai kialakításának, amelyre alapozható az ellenőrzés szigorának erősítése. Korszerűsítésre szorul a minőségi faanyag kereskedelmének, hasznosításának és érdekérvényesítő fórumának áttekinthető megszervezése, hogy az „értékelvű” közérdek és az üzletelvűség céljai arányosan érvényesülhessenek.

Az előzők után joggal felmerülhet az a kérdés, hogy a fentebb vázolt stratégiai célokat hogyan lehet a jelenlegi átalakuló viszonyok között minél eredményesebben megvalósítani, az információs társadalom „robbanása!” küszöbén?

Mindenekelőtt szükség van:

- A jól átgondolt erdészeti politikára, figyelemmel arra, hogy az erdő iránti társadalmi érzékenység fokozódik.

- Szükség van a bízalomra, a tisztességre alapozott szakszerűsége, az erdőgondozással járó erkölcsi viszonyulásra és

a fakeskedelem területén követendő szakmai etikára, egyszóval a példaértékű felelősségre.

- Alapkövetelmény a közéletiséget hivatástudattal vállaló, az erdő iránt elkötelezett aktív szakértelmiség kiválasztódása, akiknek feladata az erdészeti jövőkép formálása (egyesületi közvetítéssel is). Csak kellő önbizalommal lehet rehabilitálni az erdőkultuszt, hogy az a kultúra szintjén hozzájáruljon a nemzet humán tartalékainak mozgósításához, a nemzetmegtartó erő és reményteljesebb jövőkép újragondolásához, az erdő közjóléti (pszichotóp) jellegének mint a szellem és az érzelem „bölcsojének” felismeréséhez, kezeléséhez (még akkor is, ha visznyaink között idea jellegű), mivel az erdő iránti igény fokozódása miatt azt valakinek ily módon kell elkezdni.

- A szakmai alapkövetelmények üzenete, hogy az erdész hivatásának „műtermében” egyaránt lehessen természetvédő és a döntések meghozatalában ne mellékszereplő legyen. Neki kell tudni, mit kell tenni az erdőben, az erdőért!

- Ilyen szellemben követelmény az európai (vagy magassabb) színvonalú erdészeti oktatás, kutatás, nevelés, amelyre és a tradícióra alapozva kifejlődhet az igényes gazdátudat. Következésképpen az erdészeti felsőoktatás feladata, összetettsége miatt nem integrálható más szakintézmények részegységeibe, mert sajátossága feloldódik a „nagyüzemben” és elveszíti azt a távlatokat szolgáló, „iskola” jellegű szellemiséget, ami az értékét képezi.

- Az erdők kezeltisége, tisztasága mindenkori tükre egy ország általános és szakmai kulturáltságának. Ezért a jövőbe tekintés szükségessé teszi a gyakorlatban is végrehajtható nemzeti erdőfelújítási, fásítási „faültetvény”-telepítési cselekvési program elfogadását, amelynek sikeressége a megismertetéstől és a társadalom fogadókészségétől, megmaradni akarásától függ.

A célok érdemi kezelése, megvalósíthatósága megkívánja azt is, hogy a feladatokra alkalmas, nagy felkészültségű erdészeti vezetők kerüljenek a szakma élére és kaáni formátumú erdészpolitikus lehessen az ország első erdésze, aki legalább – a feladatarányosság jogán – államtitkári jogkörrel rendelkezzen. A század-, illetve ezredforduló és a jövő század várható kihívásai az eddigiektől eltérő mentalitást kívánnak az új szakmai értelmiségtől, amelyre elkötelezetten és tisztességgel szakmai egyesületekben, illetve „műhelyekben” lehet (kell) felkészülni. A tapasztalható önkizsákmányoló helyzetünkben fokozott körültekintést igényel annak elkerülése, hogy az erdő és életterünk áldozatul essen a modernizációnak, „globalizációnak”, mert az **esetlegesen eltékozott erdeink pótlása, illetve a kínáló lehetőségek elmulasztása emberöltőket igényel.**

E vázlatos áttekintés egy lehetséges megközelítése az erdőkezelés, fásítás stratégiai rendezőelveinek ahhoz, hogy az ágazat vitorlájában hasznosulhassanak a társadalmi érzékenységből származó „hátszelek”. Egységesebb szakmai vélemények, erdő- és fahasznosítás-politika szolgálja a táj- és vidékfejlesztésben adódó lehetőségek kiaknázását, a hasznosítható tájegységek erdészeti-mag zónáinak kialakítását.

Joglesen

Magyar Közlöny 75. szám 69/1999. (VIII. 26.) FVM r. Az agrárgazdasági célok 1999. évi költségvetési támogatásáról szóló 8/1999. (I. 20.) FVM rendelet módosításáról

10/1999. (VIII. 26.) KöM r. A Környezetvédelmi alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 2/1999. (III.26.) KöM. rendelet módosításáról.

Magyar Közlöny 71. szám 128/1999. (VIII.13.) Korm. r. A fák védelméről szóló 21/1970. (VI. 21.) Korm. rendelet módosításáról

A Soproni Egyetem Erdészeti Múzeuma
Sopron, Templom u. 4.

133 éves az Országos Erdészeti Egyesület

című időszakos kiállítása
megtekinthető:

1999. november 7-ig, szerda kivételével,
naponta 10-13 óráig.

Barátossy Gábor megnyitja a szakvásárt (Fotó: Detrich Miklós)

WOOD-TECH 1999

A kilencedik szakvásárt rendezték az idén az erdészet, a faipar és az asztalosipar szakemberei.

Szépen kinőtte magát a kezdeményezés, hiszen mára **183 standon 366 külföldi és 210 magyar cég jelent meg.** Az elmúlt évhez viszonyítva 20 százalék volt a résztvevők növekedése.

Kétségtelen, hogy mára már nemcsak Magyarországon, hanem a határon túl is híre van a szakvásárnak, s természetesen az otthont adó városnak, Sopronnak.

Az idei kiállítás protokollszerzője az OEE volt.

A vásárt Barátossy Gábor, az EH elnöke nyitotta meg. A megjelenteket köszöntötte dr. Gémesy Szabolcs, Sopron város polgármestere, és Káldy József OEE elnök.

Káldy József köszönti a megjelenteket (Fotó: Detrich Miklós)

A WOOD-TECH Erdészeti Szakvásár területei

Erdészeti szaporítóanyag-termesztés, erdőművelés, erdőhasználat, erdővédelem, vadászat, vadgazdálkodás, erdészeti útépités és fenntartás, elsődleges faipar gépei, eszközei, valamint a gépkarbantartás és javítás, munkavédelem, számítástechnika, erdészeti oktatás, kutatás, továbbképzés.

Évente más és más területek kerülnek kiemelésre a szakkiállításon. Ez évben

az erdőhasználat volt a fő téma. A kiállítás és a szakmai konferencia is ezt a területet igyekszik feldolgozni. A *szakmai konferencia címe: A természetközeli fahasználat műszaki fejlesztése.*

A Program Kft. mellett 1999. évtől az Országos Erdészeti Egyesület és annak Gépesítési Szakosztálya a WOOD-TECH Erdészeti szakkiállítás szakmai szervezője. Az Egyesület a 133 éves múltjával, 4300 tagjával pedig az egyik legszervezettebb is. A szakkiállítás alkalmával mind az állami, mind a magán-erdő-gazdálkodás műszaki fejlesztésének kérdései napirendre kerülnek. Idén már több mint 40 kiállítót vártak a szervezők. A rendezvény előkészítését, lebonyolítását elősegítette az Agrármarketing Centrum Kht.

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk közeledtével az alternatív földhasználat kérdése, az erdőtelepítés sürgető

feladattá válik. A megtermelt fa hasznosítása újabb műszaki fejlesztések megvalósítását követeli meg. A *szakkiállítás és konferenciák az erdészet és faipar területén az állami és magán-erdő-tulajdonosoknak nyújthatnak új lehetőségeket a műszaki fejlesztés vonalán* – hangzott el a sajtótájékoztatón, melyet Káldy József elnök vezetett le.

○

Az erdész-sátorban tartotta meg előadását dr. Tamás Károly FVM államtitkár. Ebből idézünk:

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET KÖSZÖNTI A SZAKMAI FÓRUM RÉSZTVEVŐIT

Dr. Tamás Károly államtitkár tartja beszédét

Az erdőgazdálkodás helyzetét és lehetőségeit az agrárium egészén keresztül kell néznünk. A szellemi és az anyagi lehetőség optimális ötvöztetésével fejlődhetünk, hiszen az agrárpotenciál mintegy felét használjuk csak ki. Ebből a helyzetből ki kell lépni, mert az EU csatlakozás során az országnak komoly hátrányai adódhatnak.

Az államtitkár megemlítette a privatizáció káros hatását az erdőkre, valamint szövé, hogy az erdőtelepítések sem haladnak olyan ütemben, mint ahogy kellene. A jelenlegi 3 milliárdos támogatás akár 6 milliárdra is növekedhetne, ha a tárca megkapja a költségvetéstől kért összeget.

A sajtótájékoztató

Gyarmati helyzethez hasonlította a rönkexportot, és szorgalmazta a fűrészipar fejlesztését.

A mezőgazdaság használja fel a legkevesebb importárut, miközben 3 milliárd dollár exportot bonyolít, ráadásul az inflációs rátát is az ágazat viseli.

A közjóléti beruházásokban óriási lehetőségek vannak, amit az erdészeknek ki kell használni.

Három területnek van prioritása:

- a fiatal szakemberek támogatásának,
- az új típusú szövetkezők bátorításának,
- a technikai, műszaki fejlesztés elősegítésének.

Persze úgy nem megy a dolog – mondotta az államtitkár –, ha a géptámogatással egy időben a támogatás mértékével emelik a gép árát.

Sajnálatos volt hallgatni a csendet – a hozzászólást kapacitáló kérés ellenére –, mely az előadást követte. (Lám, csak nem múlik el nyomtalanul a négyes vezetősere.)

A természetközeli fahasználat műszaki fejlesztése (szakmai fórum)

A fórum témája a fahasználat műszaki fejlesztéséhez kapcsolódott. A felkért előadók gondolatai:

Dr. Kovács Mátyás, a KÖM főosztályvezetője tájékoztatta a résztvevőket, hogy a szakma által hiányolt természetvédelemhez kapcsolódó végrehajtási kormányrendeletek már elkészültek, csak a szokásos egyeztetések miatt húzódik véglegesítésük. Segítséget és támogatást kért az ügyben. Véleménye szerint a természetközeli erdészeti munkák fejlesztése és végrehajtása során a természet utánpótlása, a természet sokféleség megőrzése jelentheti.

Sínoros Szabó Lóránt, KVI főosztályvezető szoros párbeszédet kért a szakmától. Munkájukat elsősorban a központi vagyongazdálkodási irányelvek határozzák meg. Gondot jelentenek a kárpótlások során széttagolt erdőterületek birtokviszonyainak rendezése, kezelése. Az új önálló vadászterületek iránti igény kielégítésére az erdőgazdasági részvénytársaságoktól közös gondolkodást kért a megoldásokat illetően. Gondot jelent, hogy a kommunális szemét helyigénye rendezetlen. Az erdőtelepítést szorgalmazzák az állami területeken is, a területek kijelölésére és összesítésére van szükség.

Telegdy Pál, a MEGOSZ elnöke a magánerdő-gazdálkodást jellemző adatokat és feladatokat, problémákat ismertette. Elmondta, hogy a magánerdőkben mintegy 75%-ban folytatható természetközeli gazdálkodás, az összes kitermelési lehetőség 3-4 millió köbméter. Az erdészeti munkák az univerzális mezőgazdasági traktorokra és hozzájuk illeszthető eszközökre alapul. Szorgalmazta az „egységcsomagos” közelítés elterjesztését és a csapadékos időjárás miatt kilátásba helyezte a sík vidéken

is a kötélpályák alkalmazását. Hangsúlyozta, hogy a tulajdonosi igényt kell felkelteni, fenntartani és fejleszteni a magán-erdő tulajdonosi körben, ez a legfontosabb feladat. Méltó és versenyképes tulajdonosok alakuljanak ki a magán-erdő területén is.

Dr. Marosvölgyi Béla professzor szerint a gépüzemeltetés fejlesztésében több fontos terület különíthető el.

– Már ma is megvalósítható környezetkímélő gépüzemeltetés a technológiai fegyver növelésével, és környezetbarát hajtó- és üzemanyagok felhasználásával.

– A további fejlesztésekkel megalapozhatók és terjeszthetők azok a technológiák, melyekben gazdaságosan üzemeltethetők a kedvező talajjáró-szerkezet kapcsolatát biztosító erdészeti anyagmozgató gépek.

– A fahasználat műszaki fejlesztésének igen fontos része a fahasznosítás új lehetőségeinek feltárása, ezen belül a kis értékű faanyag értékesítési lehetőségeinek megteremtése.

– A műszaki, a technológiai és a környezetvédelmi célokat együtt szolgálja a fa energetikai hasznosításához kapcsolódó fejlesztés, ami a hazai erdőgazdálkodás nemzetgazdasági szerepének növekedését is eredményezheti.

Dr. Horváth Béla professzor szerint a természetközeli, fenntartható (tartamos) erdőgazdálkodás mint cél új követelményeket támaszt a gépesítéssel szemben. Ezen követelmények kielégítése, valamint annak eldöntése, hogy a technikai fejlesztés milyen irányú legyen, alapvetően két szempont – a gépek konstrukciója, illetve üzemeltetése – alapján értékelhető.

A gépkonstrukciók olyan irányú fejlesztése szükséges, mely a természetközeli erdőgazdálkodás megvalósítását segíti. Műszakilag minden nehézség nélkül megoldható, annál is inkább, mivel a jelenleg létező és alkalmazott szerkezeteink jelentős része ilyen szempontból megfelelőnek nevezhető. Számottevő fejlesztés szükséges azonban a gépüzemeltetés területén az üzemeltetés tervezésében és ellenőrzésében, illetve a technikai eszközök differenciált alkalmazását (termőhelyekhez, állományhoz, évszakhoz, időjáráshoz stb. igazítás) illetően. Leszögezhető tehát, hogy a természetközeli erdőgazdálkodás és a modern technika nem egymást kizáró kategóriák.

Jelen előadás a gépkonstrukciók elemzésével foglalkozik. Ez lehet hazai fejlesztésből és gyártásból, illetve a fejlett külföldi technikák honosítása révén.

A hazai gyártás szükséges, mert bizonyos területeken hagyományai vannak, munkalehetőséget teremt, általában gazdaságosabb és egyensúlyt tart.

A közelmúltban születtek, a természetközeli fahasználat igényeit kielégítő kiemelkedő gyártmányok, az SR-8 kihordó (MEFI Rt.) és a RÁBA erdészeti tehérgépkocsi (RÁBA Jármű Kft.).

A fejlett külföldi technikák honosítása azon gépek és berendezések alkalmazását jelenti a hazai fahasználati technológiák megvalósításakor, melyek hazai gyártása nem megoldott, illetve gazdaságosan nem megoldható.

Az erdőgazdálkodás gépesítés-fejlesztése a gépkonstrukciók oldaláról tehát biztosítottak látszik, és a fejlesztés nem elsősorban műszaki gond, hanem ökonomiai és szemléletbeli, mivel:

– a különböző műveletekhez jelenleg is számos korszerű gép áll rendelkezésre, illetve

– megvan az a műszaki szellemi háttér, amely a fejlesztésekre képes.

Dr. Rumpf János professzor szerint a XXI. század a minőség évszázada lesz. A minőség az az állapot, amely egy árut vagy szolgáltatást meghatározott követelmények kielégítésére alkalmassá tesz. Az adott követelmények általában a felhasználás céljából vezethetők le.

A felhasználás célja azonban térben és időben változik. Az erdőgazdálkodással, s ezen belül a fahasználattal szemben támasztott követelmények is változtak az elmúlt évtizedben. Ezeket az új követelményeket veszi sorra az előadás és utal a kielégítésük lehetőségeire és követelményeire; utóbbinál főleg a természetközeli, kíméletes fahasználatok költségeinek növekedésére.

A többletköltségek nagy részét azonban a certifikáció bevezetésével fedezhetőnek tartja.

Az Egyesület kínálata

Pethő József vezérigazgató szerint az ökológia, ökómia és a gépesítés hármas pillérét kell egyensúlyban tartanunk. A bajt abban látja, hogy a hogyanra ma senki nem tud megközelítően tartható választ adni. Az ötvenes években megjelentek a motorfűrészek, a hatvanasban a kihordók, majd a hetvenes éveket a fadöntő kombájnok, egyszóval hatalmas fejlődés „szakadt” az erdőre. A magánosítás csak fokozta a kialakult tanácstalanságot. Félti az állami és a magánerdőket is. Mert most, úgy tűnik, nem tudjuk, hogy mi a teendő. 1959-től megszűnt a magánerdő-gazdálkodás a tsz-szervezésekkel. Megszűnt az erdejét felítő tulajdonosi szemlélet. Hol van a híres szentgyörgyvölgyi szálalóvágás? Nem szabad feláldozni a jövőt a jelen érdekeiért.

Küldönjít kapott az AMC-től az **ERDŐGÉP Kft.** a több éves színvonalas erdészeti kiállításaiért, vásárdíjat kapott a **TECHNOTIP Kft.** a tárcsás erdészeti talaj-előkészítő eszközeiért.

A résztvevők egyöntetű véleménye volt, hogy a műszaki kiállítás fejlesztését, bővítését folytatni kell, hiszen bebi-

zonyosodott szükségessége és egyedisége. Az Egyesület elnöke, főtítkára és gépesítési szakosztályának vezetője minden kiállítót végigjárt és véleményüket kérte. Mindenkinnek tetszett az új rendszerű kiállítás és jelezték szándékukat, hogy jövőre is eljönnek. Az újdonságot az jelentette a korábbiakkal ellentétben, hogy a teljes erdészeti rendezvény egy helyen került lebonyolításra. Itt is meg kell köszönni az AMC vezetésének és munkatársainak hozzáállását, segítőkészségét, mely nélkül a rendezvények és a kiállítás megrendezése nem lett volna megvalósítható.

Összességében megállapítható, hogy az idei soproni seregszemle lényegesen látványosabb volt, mint az eddigiek. (A látogatók a magyar fakitermelő váloga-

tott – köztük világbajnokkal – ördöngös fűrészkészítői mutatványán szórakozhattak.)

Az Egyesület végre valóságosan is jelen volt, és szakmai kiadványokkal, filmvetítésekkel tette tartalmasabbá a látogatók érdeklődését. (Elemzést igényel, hogy a szakmai fórum után a sátor szinte kiürült, és csak a szakemberek kukkantottak be olykor-olykor. A társadalom felé való nyitás eredményesebb lehetne, ha a vásár forgalmasabb helyén (is) népszerűsíteniük magunkat.)

Mindenesetre az ezévi fél futballpályán megrendezett kiállítás sikere biztatást adott a jövőbeni „egészpályás letámadásra”.

Beszélgetés Blazej Mozuchával, a szlovák államerdészet első emberével

– Kétségtelen, hogy Ön a Wood Tech erdészeti kiállításának legmagasabb rangú külföldi vendége. Kérem mondja el benyomásait.

– Mint erdész szakember számtalan hasonló jellegű kiállításon és vásáron jártam az utóbbi években, de kétség sem fér hozzá, hogy a Sopronban látottak tették rám a legkedvezőbb benyomást. Örömmel láttam honfitársaim jelenlétét a kiállítók között.

– Kérem beszéljen néhány szót a szlovák erdőgazdálkodásról.

– Mint ismeretes, nálunk is tíz éve történt meg a rendszerváltás. Az erdők tulajdonlásában gyökeres változás történt, hiszen mintegy 60%-át kapták vissza az eredeti tulajdonosok.

– Tehát reprivatizáció történt.

– Igen, és így természetesen az erdők sem kerültek rossz kezekbe. Mint hallom Önöknél sok helyen lettek erdőkárosító tulajdonosok. Negyven százalék maradt állami kézben, de további tíz százalékot kezelünk más tulajdonosoknak. Ilyenek az önkormányzati, egyházi erdők. Ez többnyire bérleti viszonyt jelent. Összességében elmondhatom, hogy a szlovák erdők jó kezekben vannak. Ebben az évben jelentős változás állt be az államer-

dészetnél. Az eddig működő hat nagy erdőgazdaságot összevontuk, és most csak egy központ irányításával működnek a kisebb egységek. E döntést nagyban befolyásolta, hogy így egy kézbe kerültek az igazgatással, a kereskedelemmel kapcsolatos átfogó ismereteket igénylő intézkedések. Mert az mégis csak tarthatatlan, hogy közel egy milliárd korona tartozást halmoztak fel a gazdaságoknál a belföldi és külföldi partnerek.

Most mintegy ötvenezer hektár átlagos területen körülbelül húsz kisebb erdészet működik. Az éves pénzügyi terveket a központban beszéljük meg, s végső soron mi hagyjuk jóvá, hogy ki-nek mit kell teljesíteni. A legnagyobb gond az az ellentmondás, hogy az erdeink állami kézben vannak, míg a fafeldolgozást lényegében magántulajdonos működteti.

– És milyen a kapcsolatuk a természetvédelemmel?

– 1995-ben született meg

Balról jobbra: Sínoros Szabó Lóránt, Blazej Mozucha, Kiss László, és a tolmács Schindler László

a természetvédelemről szóló törvény. Kezdetben nagy volt a buzgóság, s ez súrlódásokhoz vezetett, de mára mondhatom megnyugodtak a kedélyek, s mindkét fél belátta, hogy eredményes munkát egymás nélkül nem végezhet.

– Köszönöm a beszélgetést.

Pápai Gábor

Pillanatképek a SER-WOOD Szakestélyről.

